

LATVIJAS REPUBLIKAS MINISTRU KABINETS

2006.06.06.
Rīgā

Rīkojums nr. 426
(prot. Nr.31 25.§)

Par Latvāņu izplatības ierobežošanas programmu 2006.–2012.gadam

1. Atbalstīt Latvāņu izplatības ierobežošanas programmas 2006.–2012.gadam (turpmāk – programma) kopsavilkumā ietverto risinājumu.

2. Noteikt Vides ministriju par atbildīgo programmas īstenošanā.

3. Vides ministrijai:

3.1. izstrādāt un vides ministram līdz 2006.gada 1.jūlijam iesniegt noteiktā kārtībā Ministru kabinetā likumprojektu "Grozījumi Augu aizsardzības likumā";

3.2. līdz 2006.gada 1.jūlijam izveidot ekspertu padomi, lai koordinētu zinātnisko darbību latvāņu izplatības ierobežošanā un nodrošinātu procesa uzraudzību.

4. Zemkopības ministrijai:

4.1. izstrādāt un zemkopības ministram līdz 2007.gada 1.janvārim iesniegt noteiktā kārtībā Ministru kabinetā noteikumu projektu par latvāņu ierobežošanas kārtību, paņēmieniem un darba drošības prasībām latvāņu izplatības ierobežošanā;

4.2. izstrādājot valsts atbalsta pasākumus kārtējam gadam, paredzēt valsts atbalstu latvāņu apkarošanai, nosakot subsīdiju apmēru, atbalsta saņēmējus (fiziskās vai juridiskās personas, izņemot pašvaldības), atbalsta saņemšanas nosacījumus un subsīdiju izmaksas kārtību.

5. Atbildīgajām ministrijām:

5.1. līdz 2007.gada 1.martam veikt programmā noteiktās latvāņu ierobežošanas sistēmas izveidi;

5.2. izstrādāt budžeta pieprasījumus programmas pasākumu īstenošanai, sagatavojot valsts budžeta projektu attiecīgajam gadam;

5.3. laikposmā no 2006.gada līdz 2012.gadam katru gadu līdz 1.oktobrim iesniegt Vides ministrijā informatīvos ziņojumus par programmā noteikto uzdevumu izpildi.

6. Jautājumu par programmā paredzēto pasākumu īstenošanai nepieciešamo papildu finansējumu no valsts budžeta izskatīt, sagatavojot valsts budžeta projektu attiecīgajam gadam.

7. Vides ministrijai reizi trijos gados līdz 1.novembrim sagatavot un iesniegt Ministru kabinetā informatīvo ziņojumu par programmas īstenošanas gaitu.

Ministru prezidents

A.Kalvītis

Vides ministrs

R.Vējonis

Latvāņu izplatības ierobežošanas programmas 2006.–2012.gadam kopsavilkums Situācijas apraksts

Latvijā pastiprinās problēmas, ko izraisa invazīvās augu sugas – Sosnovska latvāņa – negatīvā ietekme uz ekosistēmu. Negatīvi tiek ietekmēta bioloģiskā daudzveidība un Latvijas laukiem tradicionālās ainavas vizuālās vērtības. Vienlaikus ar ekoloģiskajām problēmām invazīvo latvāņu audzes rada arī ekonomiskus zaudējumus un nopietnus draudus cilvēku veselībai.

Latvāņi ar dažādu izplatības intensitāti ir sastopami gandrīz visos Latvijas rajonos. 2002.gadā latvāņi aizņēma vairāk kā 12000 ha lielu platību. Nav precīzu datu, cik lielās platībās latvāņi ir sastopami pašlaik.

Latvāņu straujo un sekmīgo vairošanos nodrošina sugas konkurētspēju veicinošie faktori (bioloģiskie un ekoloģiskie) un efektīva sēklu izplatīšanās, ko veicina cilvēki, ūdens un vējš. Latvāņu izplatība katru gadu, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pieaug vismaz par 10 %. Tiek prognozēts – ja netiks veikti pasākumi latvāņu izplatības ierobežošanā – 2010.gadā latvāņi aizņems ap 30000 ha lielu platību.

Laikposmā no 2001.gada līdz 2004.gadam Latvijā ir pētīta latvāņu izplatība, bioloģija, ierobežošanas pamatprincipi, ir izstrādātas pagaidu rekomendācijas to izplatības ierobežošanai. Tomēr līdz šim nav atrasts visaptverošs risinājums latvāņu izplatības mazināšanai. Latvāņu ierobežošana prasa ilgstošu un mērķtiecīgu darbu un ievērojamu finanšu līdzekļu ieguldījumu.

Latvāņu ierobežošanā izmantojamās metodes tiek izvēlētas atkarībā no to platības un atrašanās vietas, tāpēc latvāņu ierobežošanas izmaksas būtiski atšķiras.

Programmas mērķis

Ieviest koordinētu latvāņu ierobežošanas sistēmu valstī, samazināt Sosnovska latvāņa kā invazīvas sugas izplatību, tādējādi:

- mazinot latvāņu izraisītos draudus cilvēku veselībai;
- neapdraudot vietējās ekosistēmas un nesamazinot dabisko fitocenožu bioloģisko daudzveidību;
- neradot ekonomiskos zaudējumus lauksaimniecībai;
- saglabājot Latvijas laukiem raksturīgās ainavas vizuālo kvalitāti.

Galvenie uzdevumi

Latvāņu teritoriālās izplatības noteikšana:

- apzināt un kartēt teritoriālo izplatību;
- apkopot un analizēt iegūtos datus.

Gūtās pieredzes latvāņu ierobežošanā apkopošana un aktualizēšana:

- izveidot latvāņu ierobežošanas ekspertu padomi, lai panāktu koordinētu zinātnisko darbību un nodrošinātu procesa uzraudzību;

– apkopot latvāņu ierobežošanā gūto pieredzi un praksi un sagatavot zinātniski pamatotas latvāņu ierobežošanas rekomendācijas.

Latvāņu ierobežošanas sistēmas izveide:

- precizēt finanšu resursu piesaistes, sadales un administrēšanas principus;
- izstrādāt noteikumus atbalsta saņēmējiem, tādējādi atrisinot arī jautājumu par latvāņu ierobežošanu vietās, kurās zemes īpašnieki vai lietotāji to neveic;
- izveidot atbildības noteikšanas un sodīšanas politiku un sistēmu;
- izveidot un ieviest uzraudzības sistēmu;
- izveidot vienotu latvāņu izplatības un stāvokļa datu bāzi.

Latvāņu ierobežošanas pasākumu īstenošana:

- nodrošināt finansējuma sadali;
- identificēt pakalpojuma sniedzēju vietās, kur zemes īpašnieks nav pieteicies latvāņu apkarošanai;
- veikt latvāņu platību samazināšanas pasākumus;
- piemērot soda sankcijas pret zemes īpašniekiem vai lietotājiem, kuri neveic latvāņu platību ierobežošanu;
- nodrošināt latvāņu ierobežošanas uzraudzību (monitoringu), novērtēt stāvokli un sagatavot atskaites;
- katru gadu aktualizēt un uzturēt datu bāzi.

Lai izveidotu latvāņu ierobežošanas sistēmu, nepieciešamas izmaiņas normatīvajos aktos, kā arī ir nepieciešams paaugstināt sabiedrības izglītības un zināšanu līmeni un nodrošināt sabiedrības atbalstu latvāņu apkarošanai un izpratni par latvāņu apkarošanas nepieciešamību.

Finansējums

Latvāņu izplatības ierobežošanas programmas īstenošanai nepieciešami 15351800 latu, tai skaitā procesa nodrošināšanas izmaksas (tai skaitā administratīvās) – aptuveni 3351,8 tūkst. latu, latvāņu apkarošanas izmaksas – aptuveni 12 milj. latu.

Finansēšanas avots – valsts pamatbudžets un Eiropas Savienības strukturālie fondi.

Vides ministrs

R.Vējonis